

## Bakalářská diplomová práce – posudek školitele

**Mgr. Veronika Pokorná**

***Architektura vědeckých, krajských a univerzitních knihoven v České republice po roce 1989***

Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, Katedra dějin umění, 2021, 139 s.

Školitel: doc. PhDr. Martin Horáček, Ph.D.

### 1. Aktuálnost tématu

Bakalářská práce Veroniky Pokorné se zaměřuje na architekturu velkých novostaveb knihoven v České republice, realizovaných po roce 1989. Na rozdíl od muzeí, divadel nebo koncertních sálů, knihovny patří (vedle archivů) mezi ten typ veřejných novostaveb s kulturní funkcí, který v tuzemsku není v posledních třiceti letech zanedbáván, a který proto nabízí dostatek materiálu k analýze. Pokud jde o dějiny umění, respektive architektury, knihovny patří k prominentním objektům jak v kontextu evropské klasické tradice (počínaje přinejmenším Sansovinovou knihovnou v Benátkách), tak v rámci globální výstavby ve 20. a 21. století (knihovny od Louise Kahna, Zahy Hadidové a další). V tomto ohledu má téma velký potenciál a lze je využít též k ilustraci obecnějších aspektů rozpravy o architektuře – stylově-formálních, sociologických, technických apod.

### 2. Splnění cílů

Autorka si pro svůj rozbor vybrala šest budov, podle jejího názoru dostatečně reprezentativních, popsala jejich podobu, nastínila historii jejich zrodu a konfrontovala svá zjištění s poznatky o knihovnickém provozu a potřebách současných uživatelů knihoven. S touto problematikou se důvěrně seznámila v praxi a svou zkušenost v práci zhodnotila. Samotné dějiny architektury však přišly poněkud zkrátka: chybí explicitní vystižení architektonických hodnot probíraných objektů, jakož i interpretace autorského rukopisu architektů.

### 3. Metodika

Autorka popisované stavby navštívila, prostudovala dostupné zdroje informací a pohovořila s jejich provozovateli a uživateli. Oddíly věnované jednotlivým budovám nabízejí množství detailních údajů, které – jak naznačuje kapitola 10 (*Srovnání, hodnocení staveb a trendy v architektuře knihoven*) – by autorka dokázala využít k dostatečně pozornému a podnětnému srovnání, jež mělo představovat stěžejní partii práce. Zůstalo však u pouhých sedmi stran (z celkové stovky); autorčiny bystré postřehy vycházejí opět spíše z praxe práce v knihovně než ze znalosti novodobé architektonické rozpravy a stylových trendů. Na její omluvu je třeba říci, že původní ambiciózní plán cesty po významných evropských knihovních stavbách ztroskotal kvůli protipandemickým omezením. Na druhou stranu, stavby ze zkoumaného období (tj. recentní) jsou hojně publikovány na internetu. Přinejmenším z literatury by autorka mohla znát také důležité knihovní stavby z dřívějších period – kdyby se s nimi seznámila, jistě by svou práci neotevřela zkratkovitým odrazovým můstkem, podle kterého „*po mnoho desetiletí byly stavěny knihovní budovy spíše s důrazem na jejich funkčnost a byla upřednostňována jejich role praktická, než architektonická stránka*“ (s. 13).

### 4. Význam pro praxi a rozvoj oboru

Práce je užitečným zdrojem faktických informací o vybraných stavbách a poskytuje praktické podněty pro ty, kdo podobné stavby spravují nebo plánují. Metodické postupy dějin umění se v textu uplatňují málo. To však neznamená, že by práce stála zcela mimo oborový záběr: „*dějiny architektury*“ a „*dějiny staveb*“ nebývají ostře metodicky odlišeny. Záleží vždy na individuálním přístupu a povaze zkoumaných problémů.

## 5. Formální a jazyková úroveň

Práce má logickou obsahovou strukturu. Popisným pasážím by prospělo zkrácení. Navzdory apelům školitele nebyl zařazen na úvod přehled dřívějších knihovních staveb (například klášterních), který by posílil uměleckohistorický kontext výkladu. Formální úpravu poznamenal chvat při dokončování: v textu se nachází pozůstatek odlišného způsobu bibliografických referencí (s. 37), překlepy (St. Pöltern místo St. Pölten, s. 37), někdy nejsou správně vysázeny pomlčky a spojovníky. Popisky v obrazové příloze by měly povinně obsahovat lokaci zobrazeného objektu (srov. popisek k obr. 53).

Bakalářskou diplomovou práci Veroniky Pokorné **doporučuji** k obhajobě a navrhuji hodnocení **D**.

V Brně 16. 8. 2021

doc. PhDr. Martin Horáček, Ph.D.